

การสอบสวนการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ณ ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพทางสังคม
ในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม ถึง 14 มิถุนายน 2566
(An outbreak of Coronavirus disease 2019 in Social Health Rehabilitation Center for
Former Drug Addicts , Mueang District Udonthani during 16 May - 14 June 2023)

พรหมินทร์ คำโคตร*
เพชรชลิ แดงสกุล*

บทคัดย่อ

ความเป็นมา : เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2566 เวลา 09.00 น. กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้รับแจ้งจากศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพทางสังคม ในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ว่ามีผู้เข้าร่วมอบรม เพศชาย อายุ 30 ปี มีไข้สูง และอ่อนเพลีย ตรวจพบเชื้อ COVID-19 ด้วยวิธี ATK หลังจากได้รับแจ้งกลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับโรงพยาบาลอุดรธานี ได้เข้าไปตรวจสอบเหตุการณ์ ตรวจคัดกรองอาการ และสอบสวนโรคในผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันการระบาด ค้นหาสาเหตุของการติดเชื้อ ค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิด ค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ และดำเนินการควบคุมโรคเบื้องต้น

ผลการศึกษา : ยืนยันพบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผลตรวจพบเชื้อ SARS-CoV-2 และพบผู้ป่วย/ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ จำนวนทั้งสิ้น 62 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 41.33 (พบว่าผู้ป่วย/ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ ส่วนใหญ่เป็นผู้เข้ารับการฟื้นฟู) ไม่พบผู้เสียชีวิต และได้ดำเนินการเฝ้าระวังต่อเนื่องจนถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2566 ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม ส่วนปัจจัยที่คาดว่าจะน่าจะเป็นสาเหตุการระบาดครั้งนี้ น่าจะเกิดจากพฤติกรรมการใช้แก้วน้ำดื่มแก้วเดียวกัน ไม่มีการเว้นระยะห่าง ไม่สวมหน้ากากอนามัยขณะทำกิจกรรม ล้างมือไม่สม่ำเสมอ รวมทั้งการใช้สิ่งของร่วมกัน ด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าไม่มีการคัดกรอง ATK ก่อนเริ่มเข้าอบรม สถานที่ฝึกอบรมมีความแออัด ไม่มีจุดวัดอุณหภูมิ และห้องอาบน้ำ/ห้องสุขา/จุดล้างมือมีไม่เพียงพอ เป็นต้น

สรุปและวิจารณ์ผล : ผลการสอบสวนพบว่าการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในครั้งนี้ น่าจะเกิดขึ้นจากแหล่งโรคแพร่กระจายเชื้อหรือถ่ายทอดโรคจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง และถ่ายทอดไปให้คนอื่นๆต่อไป (Propagated Source Outbreak) โดยมีปัจจัยเสี่ยงที่จะมีการถ่ายทอดเชื้อแบบสัมผัสโดยตรง (Direct transmission) เช่น ไอ จาม ตลอดจนการใช้สิ่งของร่วมกัน เช่น แก้วน้ำดื่ม ซึ่งเป็นปัจจัยในการแพร่กระจายเชื้อเนื่องจากการถ่ายทอดเชื้อแบบ indirect transmission ชนิดตัวนำ vehicle borne

คำสำคัญ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, การระบาด, ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติด

* กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อที่เฝ้าระวัง ลำดับที่ 57 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 เป็นต้นมา โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เกิดจากเชื้อ Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) อาการที่พบบ่อย ได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ หายใจไม่อึด และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ การติดต่อผ่านทางสารคัดหลั่ง (Droplet) เป็นช่องทางหลัก คิดเป็นร้อยละ 80 – 90 ติดต่อการสัมผัส (Contact) ใช้สิ่งของเครื่องใช้ร่วมกัน ผู้ที่สัมผัสเชื้อเอามือไปสัมผัสใบหน้า จมูก ตา ปาก ซึ่งเป็นช่องทางในการรับเชื้อ เข้าสู่ร่างกายผ่านระบบทางเดินหายใจ ระยะฟักตัว 3 – 14 วัน หลังได้รับเชื้อ

จากข้อมูลรายงานผลทางห้องปฏิบัติการ (รายงาน Co-Lab) ของจังหวัดอุดรธานี พบว่าสถานการณ์ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในสัปดาห์ระบาดที่ 21 – 22 ระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม 2566 – 3 มิถุนายน 2566 พบผู้ติดเชื้อยืนยัน จำนวน 94 ราย ผู้ติดเชื้อที่เข้าข่าย 1,984 ราย ไม่พบผู้เสียชีวิตจากผู้ติดเชื้อ COVID-19 โดยพบผู้ติดเชื้อรายใหม่มากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองอุดรธานี รองลงมาคืออำเภอหนองหาน และอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานีมีผู้ติดเชื้อยืนยันสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม 2566 - วันที่ 3 มิถุนายน 2566 จำนวน 400 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 25.5 ต่อแสนประชากร และพบผู้เสียชีวิตจากโรค COVID-19 สะสมจำนวน 10 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 2.50 ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 608 และไม่ได้รับวัคซีน COVID-19

วันที่ 27 พฤษภาคม 2566 เวลา 09.00 น. กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้รับแจ้งจากศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ว่ามีผู้เข้าร่วมการอบรมเพศชาย อายุ 30 ปี มีไข้สูงและอ่อนเพลียตรวจพบเชื้อ COVID-19 ด้วยวิธี ATK หลังจากได้รับแจ้ง กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับ โรงพยาบาลอุดรธานี ได้เข้าไปตรวจสอบเหตุการณ์ และตรวจคัดกรองอาการพร้อมทั้งตรวจ ATK ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด ผลติดเชื้อเพิ่มเติม 42 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เข้าอบรม จำนวน 37 คน อาสาสมัครดินแดน (อส.) จำนวน 2 คน คนงาน จำนวน 2 คน และแม่บ้าน จำนวน 1 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยืนยันการวินิจฉัยและการระบาดของโรค
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรคตามบุคคล เวลา และสถานที่
3. เพื่อค้นหาแหล่งโรค วิธีการถ่ายทอดโรค และผู้สัมผัสโรค
4. เพื่อหามาตรการในการป้องกันควบคุมโรค

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

1.1 กำหนดนิยามผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูฯ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครดินแดน(อส.) วิทยากร แม่ครัว และบุคลากรอื่นๆ ที่ปฏิบัติงานในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี หมู่ 4 บ้านดงหนองโพธิ์ ตำบลเชียงยืน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม-14 มิถุนายน 2566

1.1.1 ผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) หมายถึง

- 1.1.1.1 ผู้มีอาการอย่างน้อย 2 อาการดังต่อไปนี้ 1. ไข้ 2. ไอ 3. มีน้ำมูก/คัดจมูก 4. เจ็บคอ หรือ
- 1.1.1.2 ผู้ที่มีอาการเพียงหนึ่งอาการในข้อ 1.1.1.1 ร่วมกับอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ ได้แก่

1) ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ 2) ปวดศีรษะ 3) มีอาการมีความผิดปกติของการได้รับกลิ่น หรือ

- 1.1.1.3 แพทย์ผู้ตรวจรักษา สงสัยว่าเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.1.2 ผู้ป่วยเข้าข่าย (Probable case) หมายถึงผู้ป่วยสงสัย (ตามข้อ 1.1.1) ที่มีผลตรวจด้วยวิธี ATK ให้ผลเป็นบวก

1.1.3 ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case) หมายถึงผู้ป่วยสงสัย (ตามข้อ 1.1.1) ที่มีผลตรวจด้วยวิธี RT-PCR พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2

1.1.4 ผู้ติดเชื้อไม่แสดงอาการ (Asymptomatic infection) หมายถึง ผู้ที่มีผลตรวจ ATK ให้ผลเป็นบวก หรือตรวจด้วยวิธี RT-PCR พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 แต่ไม่มีอาการ

1.2 ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม (Active case finding) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้เข้าอบรมทุกคน

1.2.1 ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

1.3 วิเคราะห์ข้อมูล

1.3.1 จำนวนป่วย อัตราป่วย

1.3.2 สถิติที่ใช้ ได้แก่ Mean Median ร้อยละ สัดส่วน

2. การศึกษาระบาดวิทยาเชิงวิเคราะห์

2.1 ศึกษาแบบ Retrospective cohort study

2.2 ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรค โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถามการคัดกรองโรค COVID-19 สำหรับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2.3 กำหนดนิยามผู้ป่วย/ผู้ติดเชื้อ โดยใช้นิยามเดียวกันกับการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

2.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 Univariate analysis หาค่า Risk Ratio(RR), 95%CI

2.4.2 Multivariate analysis ใช้ Multiple logistic regression หาค่า Adjusted OR, 95% CI

2.4.3 การ set up Model ใช้ตัวแปรจาก Univariate ที่มีค่า P-Value น้อยกว่า 0.2

3. การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม โดยการสำรวจพื้นที่ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยการสังเกต และสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ วิทยากร อาสาสมัครดินแดน (อส.) คนงาน และผู้เข้าอบรม

4. การศึกษาทางห้องปฏิบัติการ

4.1 เก็บตัวอย่างจากผู้ป่วย และผู้เข้ารับการอบรม ด้วยวิธี ATK

4.2 เก็บตัวอย่างจากผู้ป่วยสงสัยโรค COVID-19 ด้วยวิธี RT-PCR เพื่อหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 และส่งตรวจสายพันธุ์ จำนวน 5 ราย

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

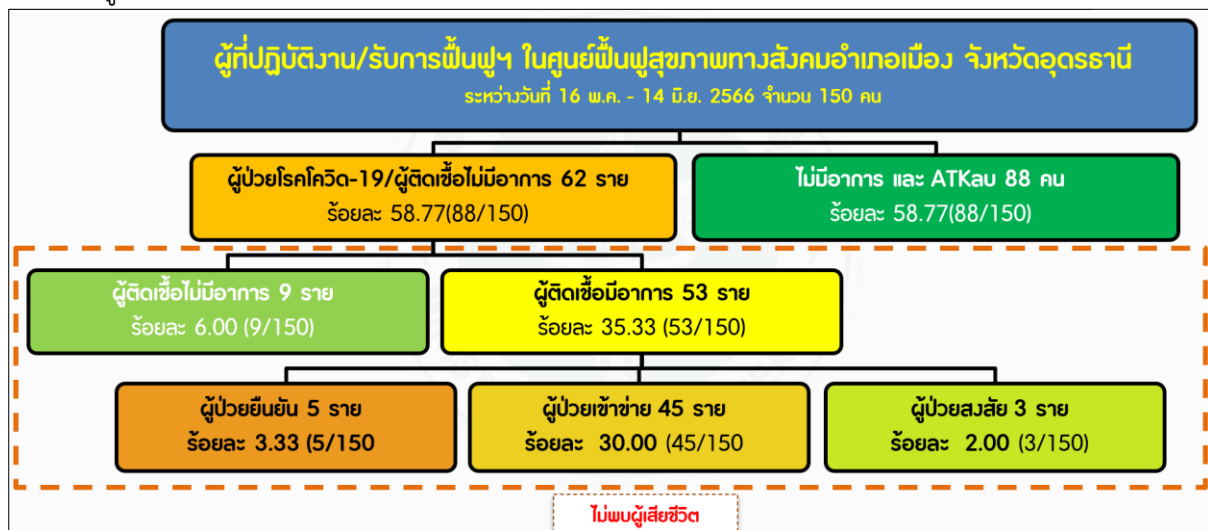
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดจังหวัดอุดรธานี ภารกิจศูนย์ฯ ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพติดในพื้นที่อำเภอต่างๆ จังหวัดอุดรธานี โดยแบ่งการอบรมจำนวน 50 รุ่นๆละ 14 วัน ซึ่งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 บ้านดงหนองโพธิ์ ตำบลเชียงยืน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี บำบัดฟื้นฟูผู้เสพติด ในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรธานี ทั้งหมด 7 รุ่น โดยปัจจุบันอบรม 2 รุ่น ได้แก่

รุ่นที่ 5 อบรมระหว่างวันที่ 16 – 30 พฤษภาคม 2566	ผู้เข้าอบรมจำนวน 50 คน
รุ่นที่ 6 อบรมระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2566 – 7 มิถุนายน 2566	ผู้เข้าอบรมจำนวน 50 คน
วิทยากร	จำนวน 30 คน
อาสาสมัครดินแดน (อส.)	จำนวน 10 คน
คนงาน	จำนวน 5 คน

แม่ครัว	จำนวน	3 คน
แม่บ้าน	จำนวน	2 คน
	รวมทั้งสิ้น	150 คน

ผลการศึกษาทางระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (Descriptive study)

- พบผู้ป่วยโรค COVID-19 ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ จำนวนทั้งหมด 62 ราย คิดเป็นอัตราป่วย/ติดเชื้อร้อยละ 41.33
 - ผู้ป่วยที่มีอาการ จำนวนทั้งหมด 53 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 35.33
 - ผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) จำนวน 3 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 2.00
 - ผู้ป่วยเข้าข่าย (Probable case) จำนวน 45 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 30.00
 - ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case) จำนวน 5 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 3.33
 - ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ (Asymptomatic infection) จำนวน 9 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 6.00
- ไม่พบผู้ป่วยเสียชีวิต

รูปที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดและผู้ป่วยตามนิยามโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพทางสังคมอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่าง วันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (กระจายตามบุคคล)

อาการแสดงของผู้ป่วยตามนิยามในการระบาดครั้งนี้ อาการที่พบมากที่สุดคือ ปวดกล้ามเนื้อ ร้อยละ 46.8 รองลงมาคือ เจ็บคอ มีน้ำมูก ไข้ ไอ ปวดศีรษะ และจมูกไม่ได้กลิ่น คิดเป็นร้อยละ 40.3, 37.1, 30.6, 30.6, 30.6, และ 8.1 ตามลำดับ

อาการ/อาการแสดง	มี	ไม่มี	ร้อยละ
ไม่ได้กลิ่น	5	48	8.1%
ปวดศีรษะ	19	34	30.6%
ไอ	19	34	30.6%
ไข้	19	34	30.6%
น้ำมูก	23	30	37.1%
เจ็บคอ	25	28	40.3%
ปวดกล้ามเนื้อ	29	24	46.8%

ตารางที่ 1 แสดงอาการของผู้ป่วยตามนิยามโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่าง วันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (กระจายตามบุคคล)

จากการศึกษาการกระจายตามบุคคล พบว่าจำนวนผู้ป่วยจำแนกตามประเภทบุคคลในการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม(ผู้เสพผู้ติด) พบอัตราป่วยมากที่สุดคือ ร้อยละ 56.44 รองลงมา ได้แก่ คนงาน แม่ครัว และอาสาสมัครดินแดน (อส.) คิดเป็นร้อยละ 40, 33.33 และ 22.22 ตามลำดับ

ประเภทบุคคล	จำนวนทั้งหมด	ป่วย	อัตราป่วยร้อยละ
เข้ารับการอบรม	100	57	56.44
วิทยากร	30	0	0.00
อาสาสมัครดินแดน (อส.)	10	2	20.00
คนงาน	5	2	40.00
แม่ครัว	3	1	33.33
แม่บ้าน	2	0	0.00
รวม	150	62	41.33

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยจำแนกตามประเภทบุคคลของผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การกระจายตามเพศ และอายุ ของผู้ป่วยในการระบาดครั้งนี้ พบว่ามีการระบาดในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ร้อยละ 98 และ 2 ตามลำดับสัดส่วน เพศชาย : หญิง 1 : 0.02 โดยกลุ่มอายุที่พบมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุ 26 – 35 ปี รองลงมา 36 – 45 ปี, 16 – 25 ปี, 46 – 55 ปี น้อยกว่า 16 ปี และ 56 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.41, 19.35, 4.83, 3.2, และ 1.61 ตามลำดับ โดยมีค่ามัธยฐาน 31 ปี (ต่ำสุด 14 ปี สูงสุด 63 ปี)

กลุ่มอายุ	ทั้งหมด(คน)	ป่วย(คน)	ร้อยละของกลุ่มอายุ	ร้อยละของทั้งหมด
น้อยกว่า 16 ปี	2	2	100.0%	1.3%
16 - 25 ปี	24	12	50.0%	8.0%
26 - 35 ปี	64	27	42.2%	18.0%
36 - 45 ปี	41	17	41.5%	11.3%
46 - 55 ปี	14	3	21.4%	2.0%
56 ปีขึ้นไป	5	1	20.0%	0.7%
รวม	150	62	41.3%	41.3%

ตารางที่ 3 แสดงการกระจายตามเพศและอายุของผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566 (N=62)

การกระจายตามชนิดวัคซีนCOVID-19 ที่ผู้ป่วยเคยได้รับ ในการระบาดครั้งนี้ พบว่าผู้ป่วยจำนวน 62 คน ไม่ได้รับวัคซีนจำนวนมากสุด ร้อยละ 26 รองลงมารับวัคซีนจำนวน 2 เข็ม (ชนิดเชื้อตายและชนิดไวรัสเป็นพาหะ) รับชนิดสารพันธุกรรม 1 เข็ม, รับชนิดเชื้อตาย 1 เข็ม, รับวัคซีน 3 เข็ม (ชนิดเชื้อตาย, ชนิดไวรัสเป็นพาหะ, ชนิดสารพันธุกรรม) รับชนิดไวรัสเป็นพาหะอย่างเดียว, รับวัคซีน 2 เข็ม (ชนิดเชื้อตาย, ชนิดสารพันธุกรรม) และรับวัคซีน 2 เข็ม (ชนิดไวรัสเป็นพาหะ, ชนิดสารพันธุกรรม) คิดเป็นร้อยละ 24, 16, 14, 10, 5, 3, และ 2 ตามลำดับ

การได้รับวัคซีน(ชนิดวัคซีน)	ทั้งหมด (คน)	ผู้ป่วย (คน)	ร้อยละ ทั้งหมด	ร้อยละใน กลุ่มวัคซีน
ชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ+ชนิดสารพันธุกรรม	5	1	1.6%	20.0%
ชนิดเชื้อตาย+ชนิดสารพันธุกรรม	14	2	3.2%	14.3%
ชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ(อย่างเดียว)	6	3	4.8%	50.0%
ชนิดเชื้อตาย+ชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ+ชนิดสารพันธุกรรม	21	6	9.7%	28.6%
ชนิดเชื้อตาย(อย่างเดียว)	16	9	14.5%	56.3%
ชนิดสารพันธุกรรม(อย่างเดียว)	17	10	16.1%	58.8%
ชนิดเชื้อตาย+ชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ	31	15	24.2%	48.4%
ไม่ได้รับ	40	16	25.8%	40.0%
รวม	150	62	41.3%	41.3%

ตารางที่ 4 แสดงการกระจายตามชนิดวัคซีน COVID-19 ที่เคยได้รับวัคซีน และการติดเชื้อโคโรนาไวรัส COVID-19 ของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

การกระจายตามบุคคล ตามลักษณะพฤติกรรมในการป้องกันของผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการระบาดครั้งนี้ พบว่าพฤติกรรมด้านป้องกันที่พบมากที่สุดคือการล้างมือสม่ำเสมอ ร้อยละ 25.8 รองลงมา คือการ ใส่หน้ากากอนามัยอย่างสม่ำเสมอ, และการเว้นระยะห่าง คิดเป็นร้อยละ 24.2 และ 21.0 ตามลำดับ

พฤติกรรม	ผู้ป่วยทั้งหมด(คน)	พฤติกรรมป้องกัน(คน)	ร้อยละ
มีการเว้นระยะห่าง	62	13	21.0
สวมMaskอย่างสม่ำเสมอ	62	15	24.2
ล้างมืออย่างสม่ำเสมอ	62	16	25.8

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะพฤติกรรมการป้องกันของผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566 (N=62)

การกระจายตามบุคคล ตามลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ป่วยในการระบาดครั้งนี้ พบว่าพฤติกรรมเสี่ยงที่พบมากที่สุดคือการใช้ แก้วน้ำดื่มร่วมกับคนอื่น ร้อยละ 87.1 รองลงมาได้แก่พฤติกรรมการใช้ช้อนน้ำร่วมกับคนอื่น คลุกคลีผู้ป่วย ใช้ช้อนส้อมร่วมกัน ใช้จานร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 69.4, 43.5, 37.1 ตามลำดับ และ พฤติกรรมการใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกัน เช่น การใช้แปรงสีฟันร่วมกัน, ผ้าเช็ดตัวร่วมกัน, สบู่ร่วมกัน, กอดหรือ จูบผู้ป่วย และที่นอนร่วมกับผู้อื่น 14.5, 1.6, 1.6, 1.6, และ 1.6 ตามลำดับ

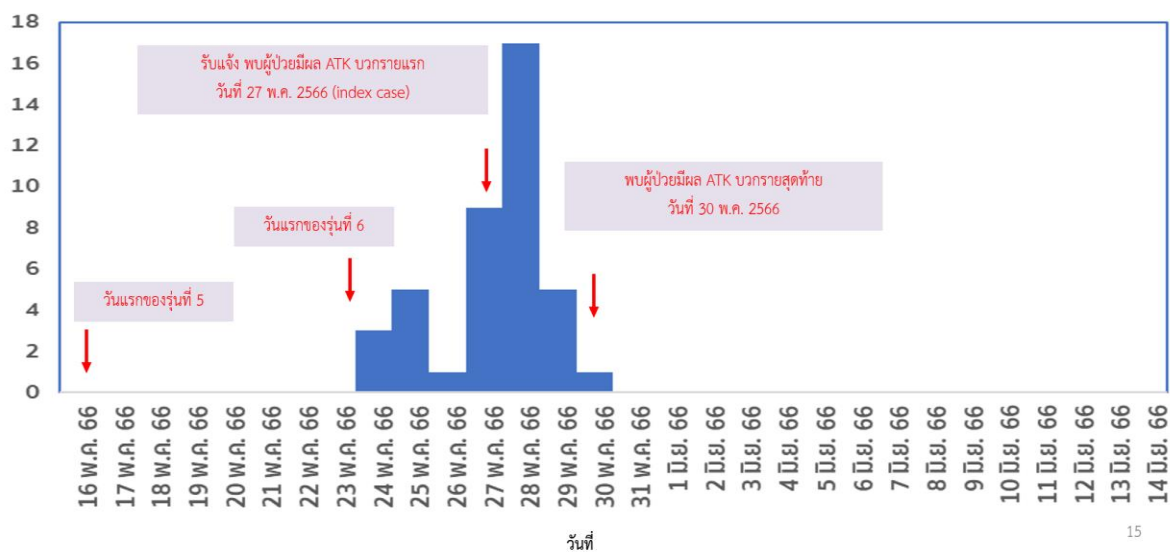
พฤติกรรม	ผู้ป่วยทั้งหมด(คน)	พฤติกรรมเสี่ยง(คน)	ร้อยละ
ใช้แก้วน้ำดื่มร่วมกับคนอื่น	62	54	87.1
ใช้ขันอาบน้ำร่วมกับคนอื่น	62	43	69.4
คลุกคลีผู้ป่วย	62	27	43.5
ใช้ช้อน ส้อมร่วมกับคนอื่น	62	25	40.3
ใช้จานร่วมกับคนอื่น	62	23	37.1
ใช้แปรงสีฟันร่วมกับคนอื่น	62	9	14.5
ใช้ที่นอนร่วมกับคนอื่น	62	1	1.6
กอดหรือจูบผู้ป่วย	62	1	1.6
ใช้สบู่ร่วมกับคนอื่น	62	1	1.6

ตารางที่ 6 แสดงลักษณะพฤติกรรมเสี่ยง ของผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566 (N=62)

ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (การกระจายตามเวลา)

การระบาดครั้งนี้ทีมสอบสวนควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้รับรายงานผู้ป่วยรายแรก (Index Case) ในวันที่ 27 พฤษภาคม 2566 โดยมีอาการไข้สูง อ่อนเพลีย ATK เป็นผลบวก และจากสอบถามเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฟื้นฟู พบว่ามีผู้เข้าอบรมเริ่มมีอาการ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2566 (จากสมุดบันทึกอาการเจ็บป่วยของศูนย์ฟื้นฟูฯ) และจากการประสานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่ ตำบลหมากแข้ง พบว่าในพื้นที่บ้านพักของผู้ที่มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2566 นั้น มีเพื่อนของผู้เข้ารับการอบรมคนดังกล่าว ติดเชื้อ COVID-19 ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2566 หลังจากนั้นผู้มีอาการได้ถูกให้เข้ารับการอบรม ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2566 ซึ่งเป็นรุ่นที่ 6 ของการอบรมและทางทีมสอบสวนควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้ค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกเพิ่มเติม ในระหว่างวันที่ 27 – 30 พฤษภาคม 2566 พบว่ามีผู้ติดเชื้อ COVID-19 ทั้งสิ้น 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.33 แบ่งเป็นมีจำนวนเข้าตามนิยามจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.33 และไม่มีอาการจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6 การระบาดครั้งนี้ ไม่พบผู้ป่วยที่หนักและเสียชีวิต ระยะฟักตัวของโรคจากการระบาดครั้งนี้ 3 – 5 วัน และได้เฝ้าระวังต่อเนื่องจนครบ 28 วัน ไม่พบว่ามี การระบาดเพิ่มเติม

จำนวนผู้ป่วย(ราย)

รูปที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยจำแนกตามวันที่เริ่มป่วย/วันที่ตรวจพบ ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566 (N=62)

ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (กระจายตามสถานที่)

การกระจายตามพื้นที่ในการระบาดครั้งนี้ แสดงจำนวนผู้ป่วย COVID-19 จำแนกตามสถานที่ (เรือนนอน) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อัตราการป่วยของผู้ป่วยจำแนกตามสถานที่ (เรือนนอน) ในการระบาดครั้งนี้ พบว่าเรือนนอนที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ เรือนนอนที่ 3 ร้อยละ 60 รองลงมาเรือนนอนที่ 1, เรือนนอนที่ 3 เรือนนอนที่ 2 และนอนนอกศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 57.69, 56.0, 50.0, และ 12.0 ตามลำดับ

เรือนนอน	จำนวนทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วยร้อยละ
เรือนนอนที่ 1	26	15	57.69
เรือนนอนที่ 2	24	12	50.00
เรือนนอนที่ 3	25	15	60.00
เรือนนอนที่ 4	25	14	56.00
นอกศูนย์ฯ	50	6	12.00
รวม	150	62	41.33

ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนผู้ป่วยจำแนกตามสถานที่นอน (เรือนนอน) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรค โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามการคัดกรองโรค COVID-19 สำหรับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยกำหนดนิยามผู้ป่วย/ผู้ติดเชื้อ โดยใช้นิยามเดียวกันกับการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม EPI Info Version 7.2.5.0 โดยการใช้ Univariate analysis เพื่อหาค่า Risk Ratio(RR) และ 95%CI และใช้ Multivariate analysis เมนู Multiple logistic regression เพื่อหาค่า Adjusted OR และ 95% CI แล้ว set up Model โดยใช้ตัวแปรจาก Univariate ที่มีค่า P-Value น้อยกว่า 0.2

ปัจจัย		จำนวน		จำนวนทั้งหมด	อัตราป่วย	RR	95% CI	P-value
		ป่วย	ไม่ป่วย					
กอดหรือจูบผู้ป่วย	มีปัจจัย	1	0	1	100.00	2.44	2.01-2.96	0.96
	ไม่มี	61	88	149	40.94			
คลุกคลีผู้ป่วย	มีปัจจัย	27	21	48	56.25	1.64	1.13-2.36	0.08
	ไม่มี	35	67	102	34.31			
ไม่ค่อยสวมMask	มีปัจจัย	15	43	58	25.86	0.51	0.31-0.81	0.43
	ไม่มี	47	45	92	51.09			
ไม่มีการเว้นระยะห่าง	มีปัจจัย	49	43	92	53.26	0.42	0.25-0.70	0.39
	ไม่มี	13	45	58	22.41			
ไม่ล้างมืออย่างสม่ำเสมอ	มีปัจจัย	16	50	66	24.24	0.44	0.27-0.70	0.34
	ไม่มี	46	38	84	54.76			
ใช้แก้วน้ำดื่มร่วมกับคนอื่น	มีปัจจัย	54	43	97	55.67	1.78	1.41-2.25	0.01
	ไม่มี	8	45	53	15.09			
ใช้ขันอาบน้ำร่วมกับคนอื่น	มีปัจจัย	43	39	82	52.44	1.56	1.17-2.08	0.01
	ไม่มี	19	49	68	27.94			
ใช้จานร่วมกับคนอื่น	มีปัจจัย	23	14	37	62.16	2.33	1.31-4.16	0.55
	ไม่มี	39	74	113	34.51			
ใช้ช้อน ส้อมร่วมกับคนอื่น	มีปัจจัย	25	13	38	65.79	2.73	1.52-4.91	0.07
	ไม่มี	37	75	112	33.04			
ใช้แปรงสีฟันร่วมกับคนอื่น	มีปัจจัย	9	1	10	90.00	12.77	1.66-	0.05
	ไม่มี	53	87	140	37.86			

ปัจจัย		จำนวน		จำนวน ทั้งหมด	อัตรา ป่วย	RR	95% CI	P-value
		ป่วย	ไม่ป่วย					
ใช้ทันนอนร่วมกับคนอื่น	มีปัจจัย	1	1	2	50.00	1.42	0.09-	0.37
	ไม่มี	61	87	148	41.22			
ได้รับวัคซีนไม่เกิน 1 ปี	มีปัจจัย	2	10	12	16.67	0.38	0.11-1.38	0.07
	ไม่มี	60	78	138	43.48			

ตารางที่ 8 แสดงการใช้ Univariate analysis หาค่า Risk Ratio(RR) 95%CI และหาพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันใดที่มีค่า P-Value น้อยกว่า 0.2 เพื่อนำไป set up Modelเพื่อหาค่า **Crude RR (95% CI) และ Adjusted OR** ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรค โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล Multivariate analysis Menu Multiple logistic regression เพื่อหาค่า Adjusted OR และ 95% CI แล้ว set up Model โดยใช้ตัวแปรจาก Univariate ที่มีค่า P-Value น้อยกว่า 0.2 ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมใช้แก้วนํ้าดื่มร่วมกับคนอื่น ใช้แปรงสีฟันร่วมกับคนอื่น ใช้ขันอาบน้ำร่วมกับคนอื่น ใช้ช้อนส้อมร่วมกับคนอื่น คลุกคลีผู้ป่วย และฉีดวัคซีนครั้งสุดท้ายไม่เกิน 1 ปี โดยแปรผลได้ว่า การใช้แก้วนํ้าดื่มร่วมกับคนอื่น น่าจะเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ปัจจัย	Crude RR (95% CI)	Adjusted OR (95% CI)
ใช้แก้วนํ้าดื่มร่วมกับคนอื่น (ทำ/ไม่ทำ)	8.34(2.35-29.53)	8.34(2.35-29.53)
ใช้แปรงสีฟันร่วมกับคนอื่น (ทำ/ไม่ทำ)	9.07(0.93-88.18)	9.07(0.93-88.18)
ใช้ขันอาบน้ำร่วมกับคนอื่น (ทำ/ไม่ทำ)	0.35(0.10-1.14)	0.35(0.10-1.14)
ฉีดวัคซีนครั้งสุดท้ายไม่เกิน 12 เดือน (ทำ/ไม่ทำ)	0.19(0.03-1.25)	0.19(0.03-1.25)
ใช้ช้อน ส้อมร่วมกับคนอื่น (ทำ/ไม่ทำ)	2.36(0.87-6.35)	2.36(0.87-6.35)
คลุกคลีผู้ป่วย (ทำ/ไม่ทำ)	1.95(0.86-4.46)	1.95(0.86-4.46)

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลค่า **Crude RR (95% CI) และ Adjusted OR** จากการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เป็นปัจจัยเสี่ยง/ป้องกัน ต่อการติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019(COVID-19) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ผลการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

1. ไม่มีการคัดกรองอาการ/โรคโควิด-19 ก่อนเข้าศูนย์ฟื้นฟูฯ
2. จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้เข้าอบรมมีการใช้สิ่งของและอุปกรณ์ร่วมกัน ได้แก่ แก้วนํ้าดื่ม ขันอาบน้ำ/แปรงสีฟัน ทิชชูตักข้าว/อาหาร จาน ช้อน แปรงสีฟัน รวมทั้งของใช้อื่นๆ ร่วมกัน
3. ผู้เข้าอบรมมีการทำกิจกรรมหลายอย่างร่วมกัน เช่นการทำกิจกรรมบำบัดแบบใกล้ชิดกัน การลงโทษแบบใกล้ชิดกันหรือการออกกำลังกาย หยอกล้อ รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น
4. ห้องอบรมเป็นห้องรวมอาคารเดียวกันกับห้องรับประทานอาหาร
5. การจัดที่นั่งในขณะอบรมให้ความรู้ไม่มีการเว้นระยะห่าง
6. อุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันโรคไม่เพียงพอ เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ นํ้ายาล้างมือ มีจุดล้างมือเพียง 1 แห่ง

7. ห้องจัดเตรียมอาหารอยู่ในอาคารเดียวกันกับห้องอบรม

8. ห้องอาบน้ำเป็นห้องโถงรวม มีจำนวน 1 แห่ง

9. ห้องนอนเป็นอาคารแยกจากห้องอบรม โดยแบ่งเป็น 2 ชั้น มี 4 เรือนนอน มีเตียงนอนแบบ 2 ชั้น การเว้นระยะห่างไม่ถึง 1 เมตร

รูปที่ 3 แสดงสภาพแวดล้อมในห้องน้ำ ห้องครัว ห้องเรียน และห้องนอน ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติด อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานีระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ผลการศึกษาทางห้องปฏิบัติการ

1. ผลการตรวจคัดกรองด้วยวิธีการ ATK ตั้งแต่วันที่ 27-30 พฤษภาคม 2566 ตรวจทั้งสิ้น 150 คน พบเป็นผลบวกหรือเป็นผู้ป่วยตามนิยามในการสอบสวนโรคครั้งนี้ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.33

2. เก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยัน ด้วยวิธี RT-PCR จำนวน 5 ราย ผลยืนยันพบเชื้อโควิด-19 (SARS-CoV-2) ทั้ง 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

Use Date

29/05/ 2566

Status :

X PEN

X RES

X VEF

Choose All

Choose :

Time From

00:00:00

To

00:00:00

Clear All

Test :

PCR SARS-CoV2, 2 genes

Within 24 Hrs.

Choose All

Clear All

Show Comment

Show Save User

LAB NO	HN	PATIENT	PCR result	Case code NO.	E gene Ct	N2 gene Ct
66353569	789118	นาย ชีชาวด	ตรวจพบ สารพันธุกรรมไวรัส COVID-19	3410100940073	26.7	25.3
66353572	778903	นาย ไกรทิพย์	ตรวจพบ สารพันธุกรรมไวรัส COVID-19	1419900373531	23.7	21.3
66353575	1797230	นาย รัชต์ภัก	ตรวจพบ สารพันธุกรรมไวรัส COVID-19	1410300086177	24.2	22.4
66353582	371851	นาย บุญอร	ตรวจพบ สารพันธุกรรมไวรัส COVID-19	1419900429502	21.1	18.4
66353585	1496823	นาย ธนดล	ตรวจพบ สารพันธุกรรมไวรัส COVID-19	1411800082473	27.2	25.2

รูปที่ 4 แสดงผลการตรวจยืนยันเชื้อโควิด-19 (SARS-CoV-2) ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติด อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานีระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 ถึง วันที่ 14 มิถุนายน 2566 ผลยืนยันพบเชื้อโควิด-19 (SARS-CoV-2) ทั้ง 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33

อภิปรายผล

1. การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 – 14 มิถุนายน 2566 มีอัตราป่วยร้อยละ 41.33 จากการระบาดครั้งนี้ Epidemic Curve การระบาดที่เกิดขึ้นจากแหล่งโรคแพร่กระจายเชื้อหรือถ่ายทอดโรคจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง และถ่ายทอด ไปให้คนอื่นๆต่อไปเรียกการกระจายแบบนี้ว่า Propagated Source Outbreak ซึ่งพบว่ามี 2 ช่วง ดังนี้ ช่วงแรก ระหว่างวันที่ 24 – 26 พฤษภาคม 2566 ช่วงที่สอง ระหว่างวันที่ 27 – 30 พฤษภาคม 2566 ระยะฟักตัว 3 – 5 วัน (จากผลการศึกษาในครั้งนี้)

2. จากการตรวจผลทางห้องปฏิบัติการ (ATK / PCR) พบผลบวก จำนวน 59 ราย ปัจจัยที่ส่งเสริมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ในครั้งนี้ เกิดจากพฤติกรรมการใช้สิ่งของร่วมกัน เช่น แก้วน้ำดื่ม ช้อน ส้อม จาน ซึ่งเป็นปัจจัย ในการแพร่กระจายเชื้อเนื่องจากการถ่ายทอดเชื้อแบบ indirect transmission ชนิดตัวนำ vehicle borne รวมถึงการสัมผัสใกล้ชิด การคลุกคลีกับผู้ป่วย การไม่สวมหน้ากากอนามัย และไม่มีการเว้นระยะห่าง เป็นปัจจัยเสี่ยงที่จะมีการถ่ายทอดเชื้อแบบสัมผัสโดยตรง ไอ จาม Direct transmission ได้ด้วยเช่นกัน

3. อัตราป่วยของผู้เข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ พบว่าผู้ที่นอนอยู่นอกศูนย์ฟื้นฟูฯ มีอัตราป่วยที่ต่ำกว่าผู้ที่นอนในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง เนื่องจากอาจจะเป็นเพราะว่าการนอนในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมืองมีลักษณะการนอนที่แออัด ไม่มีการเว้นระยะห่าง

4. ด้านประวัติการได้รับวัคซีนโควิด 19 ความสัมพันธ์ที่พบ ไม่นัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บมีจำนวนน้อยเกินไป

สรุปผลการสอบสวน

1. ยืนยันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผลตรวจพบเชื้อ SARS-CoV-2

2. ผลการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในวันที่ 27 – 30 พฤษภาคม 2566 พบผู้ป่วย/ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ จำนวนทั้งสิ้น 62 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 41.33 (พบว่าผู้ป่วย/ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ ส่วนใหญ่เป็นผู้เข้ารับการฟื้นฟู) ไม่พบผู้เสียชีวิต และได้ดำเนินการเฝ้าระวังต่อจนถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2566 ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการระบาดครั้งนี้ น่าจะเกิดจากพฤติกรรมการใช้แก้วน้ำแก้วเดียวกัน ไม่มีการเว้นระยะห่าง ไม่สวมหน้ากากอนามัยขณะทำกิจกรรม ล้างมือไม่สม่ำเสมอ ไม่มีการเว้นระยะห่างของการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมการฟื้นฟู การลงโทษ การเล่นเกมส์ การเล่นเกม การออกกำลังกาย รวมถึง การใช้สิ่งของร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ช้อน ส้อม จาน แปรงสีฟัน สบู่ ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น

4. มาตรการในการป้องกันควบคุมโรค

4.1 แยกกลุ่มผู้ป่วย ออกจากผู้สัมผัสเสี่ยงสูง และผู้ไม่มีอาการ

4.2 รายงานสถานการณ์ให้หน่วยงานผู้จัดอบรม (ผอ.ศูนย์) เพื่อพิจารณาให้เลื่อนการจัดอบรมวันที่ 7 ไปเป็นวันที่ 11 – 25 มิถุนายน 2566

4.3 ทำความสะอาดฆ่าเชื้อจุดสัมผัสร่วมด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ

4.4 ทำความสะอาดห้องประชุมอบรม โรงอาหาร เรือนนอน ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ

4.5 ดำเนินการคืนข้อมูลผู้ป่วยแก่พื้นที่ เพื่อติดตามเฝ้าระวังโรคและติดตามการได้รับวัคซีนของคนในครอบครัว และในชุมชน

4.6 ระหว่างการอบรมหากพบผู้ป่วยโควิด-19 ให้ดำเนินการตามมาตรการทางสาธารณสุข และมาตรการ D M H T อย่างเคร่งครัด

4.7 สังเกตอาการผู้เข้ารับการอบรมต่อจนครบ 28 วัน

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามโครงการฟื้นฟูช่วยเหลือผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด
2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี นำเสนอสถานการณ์การติดเชื้อในที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานี เพื่อเห็นชอบมาตรการแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขดังกล่าว
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี แจ้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องผ่านการประชุม EOC และ Morning Brief เพื่อให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข ป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามโครงการฟื้นฟูช่วยเหลือผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทุกศูนย์ฯ ในอำเภออื่นๆ ต่อไป

แนวทางการปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
ตามโครงการฟื้นฟูช่วยเหลือผู้เสพ ผู้ติดสารเสพติด

๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

มาตรการป้องกันโรค COVID-19 สำหรับผู้เข้ารับการอบรม

๑. ผู้เข้ารับการอบรมทุกรายต้องเข้ารับการตรวจคัดกรองด้วยวิธี ATK ก่อนเข้าศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม (ผู้จัดการอบรมเป็นผู้ตรวจให้ และชุดตรวจ ATK ให้ผู้จัดการอบรมจัดหาเอง) หากพบผู้ที่มีผลตรวจเป็นบวก ให้เปลี่ยนผู้เข้ารับการอบรมใหม่ทันที
๒. กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่เข้ารับการอบรม
๓. ระหว่างการอบรมให้สังเกตอาการป่วยของตนเองทุกวัน หากพบว่ามีอาการป่วยให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อจะได้ตรวจหาเชื้อด้วยวิธี ATK หากพบว่าผู้เข้าอบรมมีผลบวกให้แยกกลุ่มและสามารถอยู่อบรมให้จบหลักสูตรได้
๔. ผู้เข้ารับการอบรมแยกของใช้ส่วนตัว ได้แก่ ผ้าเช็ดตัว ขวดน้ำ แก้วน้ำ จาน ช้อน ส้อม ฯลฯ
๕. ในระหว่างที่ทำกิจกรรมต้องเว้นระยะห่างอย่างน้อย ๑ เมตร
๖. ผู้เข้ารับการอบรมต้องปฏิบัติตามมาตรการ D-M-H-T
๗. สำหรับวิทยากรและผู้เกี่ยวข้อง ต้องได้รับการตรวจคัดกรองด้วยวิธี ATK ก่อนเข้าศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกคน รวมทั้งต้องสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะปฏิบัติงาน

มาตรการการจัดเตรียมสถานที่ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

๑. ดำเนินการฉีดยาฆ่าเชื้อก่อนเปิดศูนย์เข้ารับการอบรม และระหว่างการอบรมให้มีการทำความสะอาดในพื้นที่ ได้แก่ ห้องอบรม/โรงอาหาร/เรือนนอน ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ
๒. ทำความสะอาดจุดสัมผัสร่วมกัน ได้แก่ ตู้กดน้ำ/ก๊อกน้ำ/ลูกบิดประตู ฯลฯ อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง
๓. กำหนดพื้นที่จัดกิจกรรม ห้องอบรม/โรงอาหาร/เรือนนอน แยกสัดส่วนอย่างชัดเจน ที่นอนต้องมีการเว้นระยะห่าง
๔. จัดให้มีอ่างล้างมือ พร้อมสบู่ น้ำ และเจลแอลกอฮอล์ อย่างเพียงพอ
๕. จัดให้มีการระบายอากาศที่ดีและเหมาะสม
๖. จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิดมิดชิดและเพียงพอ

มาตรการการจัดการด้านอาหารและน้ำดื่ม

๑. ทำความสะอาดสถานที่ประกอบอาหาร ห้องอาหาร โต๊ะ และเก้าอี้ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนและหลังรับประทานอาหารทุกครั้ง
๒. จัดอาหารแบบจานเดียว แยกเฉพาะรายบุคคล โดยมีแม่ครัวเป็นผู้บริการตักอาหารให้ผู้เข้ารับการอบรม
๓. แม่ครัวต้องสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา และสวมถุงมือทุกครั้ง ขณะเตรียมอาหาร ปรงอาหาร ตักอาหาร
๔. น้ำดื่มเป็นขวดพลาสติกแยกรายบุคคล หรือใช้แก้วน้ำของตัวเอง

รูปที่ 4 แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามโครงการฟื้นฟูช่วยเหลือผู้เสพ ผู้ติดสารเสพติด ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานี

ปัญหา/ข้อจำกัด

1. การแยกกลุ่มผู้ป่วยออกจากกลุ่มที่ยังไม่ป่วย ยังทำไม่ได้ เนื่องจากพื้นที่ศูนย์ฟื้นฟูมีสภาพห้องเรียนที่เป็นอาคารเดี่ยว ไม่สามารถแยกกลุ่มผู้ป่วยออกจากกลุ่มที่ไม่ป่วยได้
2. เนื่องจากการตรวจหาสายพันธุ์ของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 จังหวัดอุดรธานี มีข้อกำหนดให้มีการสุ่มเพื่อตรวจหาสายพันธุ์ตามระบบ ทำให้ไม่สามารถเจาะจงให้ตรวจสายพันธุ์ตามตัวอย่าง (จำนวน 5 ตัวอย่าง) ที่ส่งไปได้ ประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าวมีการส่งตรวจสายพันธุ์เป็นจำนวนมากจากหลายจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 8

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์ยงเจือ เหล่าศิริถาวร อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ การวางแผนงาน การทำงาน และการเขียนรายงานสอบสวนโรคให้สำเร็จด้วยดี และขอขอบพระคุณ นายแพทย์ประเมษฐ์ กิ่งไก่อ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี นายสุรเชษฐ์ ดวงตาผา หัวหน้ากลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ตลอดจนทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (surveillance rapid response team: SRRT) อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ทีมแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และเภสัชกร โรงพยาบาลศูนย์อุดรธานี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุดรธานี เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเชียงยืน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพทางสังคมในผู้บำบัดยาเสพติดอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ทุกคน ที่อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง (References)

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. หมวดความรู้ทั่วไป [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 21 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก : http://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php
2. กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. ระบบรายงานข้อมูลการตรวจวิเคราะห์ COVID-19 เข้าถึงได้จาก <https://service.dmsc.moph.go.th/reportcovid19/hpo/>
3. กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงาน COVID-19 CASE REPORT เข้าถึงได้จาก <https://covid19.ddc.moph.go.th/>
4. กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. นิยามโรคและแนวทางการรายงานโรคติดต่ออันตราย และโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังในประเทศไทย 2563. (เข้าถึงได้เมื่อ 25 ธันวาคม 2565). เข้าถึงได้จาก <http://klb.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/113>
5. พิพัฒน์ เคลือบวัง, พนันต์พงศ์ ผัดอ่อนอ้าย. การประเมินระบบเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงพยาบาลแม่สอด วันที่ 1 มีนาคม–31 ตุลาคม 2563. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2564; 52:41–50.
6. สุทธนันท์สุทธชนะ, อุบลรัตน์ฤพนธ์จิรกุล, ปรางค์ศิรินาแหลม, ภัทรธินันท์ทองโสม. การประเมินระบบเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงพยาบาลนพรัตนราชธานีวันที่ 10 มกราคม–30 เมษายน 2563. รายงานการเฝ้าระวังทาง ระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2564; 52:1–9.